

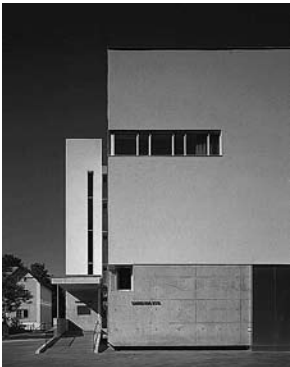
MUZEJ ESSL, KLOSTERNEUBURG, AUSTRIJA

KARLHEINZ ESSL*

sl. 1. Muzej Essl, Klosterneuburg u blizini
Beča, pogled na muzej sa zapadne strane

sl. 2. Glavni ulaz

sl. 3. Pogled na muzej sa sjeverne strane,
detalj

Želio bih vam srdačno zahvaliti na pozivu i reći ponešto o samoj zbirci i muzeju, otvorenome 1999. Krenut ću od toga kako je zbirka osnovana. Supruga i ja skupljamo umjetnine već više od 35 godina. U početku smo skupljali radove austrijskih autora i naša se zbirka smatra vrlo važnom, zapravo jednom od najvažnijih zbirki austrijske umjetnosti od Drugoga svjetskog rata, odnosno od 1945.

Zbirku smo počeli proširivati 1990., otkada je počela obuhvaćati i djela stranih autora. Trenutačno se u našoj zbirci nalazi veći broj radova značajnih umjetnika, ne samo poznatih, već i vrlo mladih. Spomenut ću umjetnike iz Amerike, Meksika, Kine, Aboridžinske Australije te, naravno, iz svih dijelova Europe: Ujedinjenog Kraljevstva, Njemačke, skandinavskih zemalja, Italije, Francuske, Španjolske i ostalih. Zbirka ima oko 6 000 djela, od čega su dvije trećine radovi stranih umjetnika, a trećina domaćih. Zbirku smo

počeli prikazivati javnosti, a 1987. godine otvorili smo i sjedište poduzeća. Projektirao ga je Heinz Tesar, isti arhitekt koji je gradio i muzej. Kao vlasnici obiteljskog poduzeća smatramo da je bitno zajednici vratiti dio onoga što nam pruža, dati nešto našoj publici. Objasniti ću vam čime se bavimo. Mi prodajemo materijale za kućne popravke i radove, poput poduzeća B&Q u Ujedinjenom Kraljevstvu, Casterame u Francuskoj, Obija u Njemačkoj ili drugih sličnih poduzeća. Otvorili smo oko 125 trgovina u Austriji te u državama središnje i istočne Europe. Prisutni smo u Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Hrvatskoj i Sloveniji. Trenutačno se širimo u Bugarskoj i Rumunjskoj, a novi su nam cilj Turska i Ukrajina. Upošljavao oko 7 000 ljudi. Eto, to su osnovni podaci o nama.

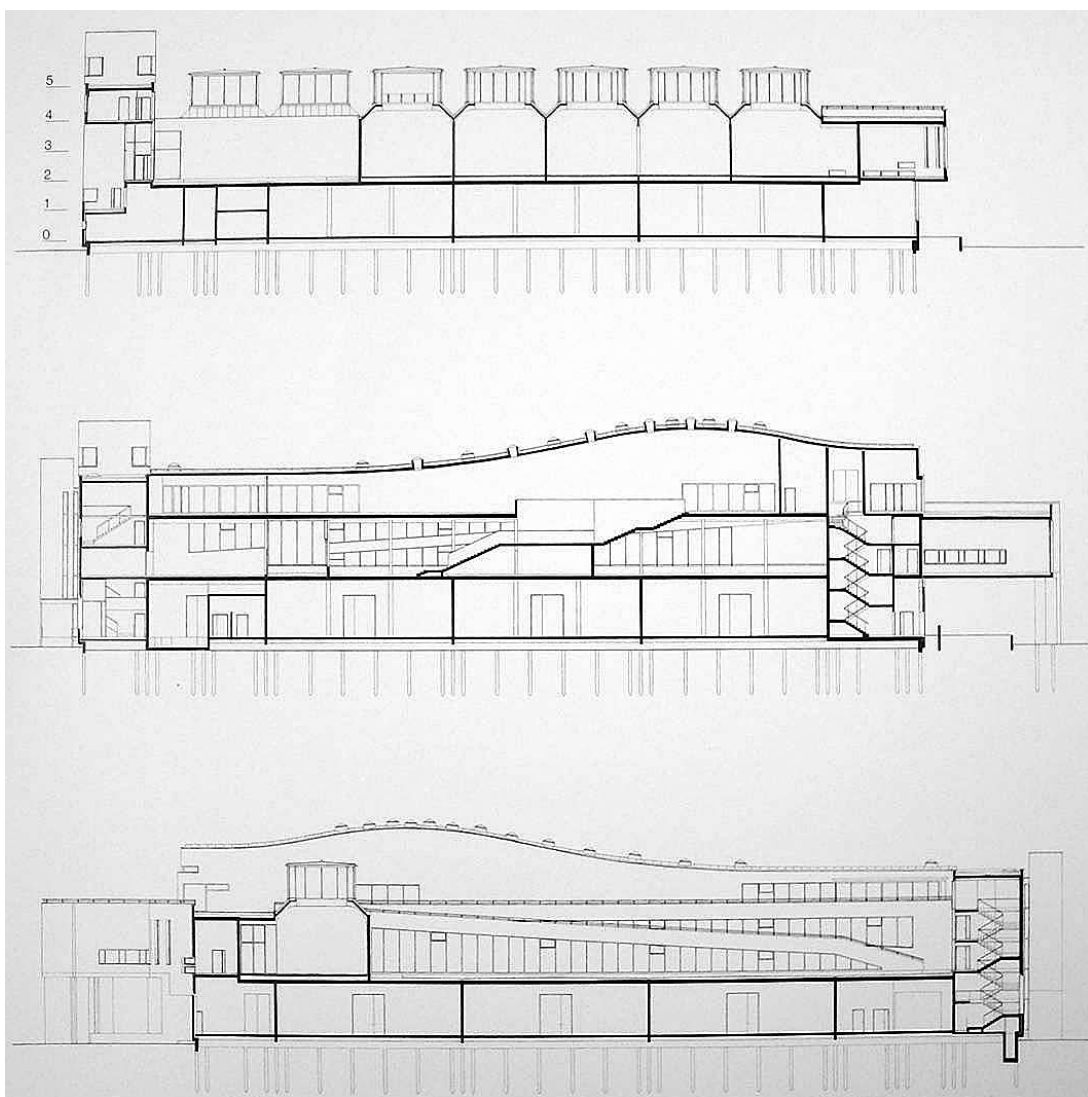
Muzej je privatna ustanova i ne dobivamo državne subvencije. Kasnije ću vam govoriti više o tome, ali dopustite mi da vam za sada kažem nešto više o našim

sl. 4.-5. Izložbene dvorane Muzeja Essl

sl. 6. Heinz Tesar, arhitekt Muzeja Essl

sl. 7.-9. Arhitektonski presjeci Muzeja Essl

sl. 10. Koncert u muzeju

sl. 11. U muzeju se često organiziraju i glazbena događanja vezana uz suvremenu glazbu

Za mene kao kolekcionara čuvaonica je bila najvažnija prostorija tijekom gradnje muzeja. Možete izlagati svugdje u svijetu i imati prekrasne izložbene prostore, ali čuvaonica...

aktivnostima. Ustanovili smo Nagradu Essl za umjetnost u središnjoj i istočnoj Europi. Prošle smo godine tu nagradu prvi put dodijelili u pet zemalja koje sam već spomenuo, a dodjeljivat ćemo je svake druge godine. Prošle smo godine u Zagrebu održali izložbu mladih hrvatskih umjetnika. Nagrađena djela iz tih pet zemalja dopremili smo u naš muzej u Klosterneuburgu, gdje smo postavili veliku izložbu i objavili prateći katalog. Željeli smo pomoći mladim umjetnicima iz tih zemalja da se probiju na međunarodno tržište umjetnina, pomoći im pri predstavljanju svojih djela u inozemstvu te im pružiti i određenu financijsku pomoć i potporu kako bi nastavili razvijati svoj umjetnički izraz. Naravno, i u buduću ćemo nastojati to isto činiti u svakoj zemlji u kojoj naša tvrtka posluje.

Sada vam želim reći nešto o našem novomu muzeju. Kao što sam već spomenuo, muzej je 1999. otvorio arhitekt Heinz Tesar. Tijekom planiranja gradnje morali smo se usredotočiti na cjelokupnu prostornu situaciju u kojoj će se muzej nalaziti, odnosno na samu lokaciju. Muzej nije bilo lako izgraditi, bilo je zahtjevno odabrati dobru konstrukciju.

Na prvoj se razini nalazi čuvaonica, tehničke prostorije te ulaz. Imamo dvije čuvaonice površine 500 m². Za mene kao kolekcionara čuvaonica je bila najvažnija prostorija tijekom gradnje muzeja. Možete izlagati svugdje u svijetu i imati prekrasne izložbene prostore, ali čuvaonica... Imamo oko 6 000 umjetničkih djela i smatram da trebamo poštovati umjetnika i samu umjetnost u smislu da im trebamo osigurati poseban prostor. Svako umjetničko djelo ima posebno mjesto, rezervirano samo za nj,

a ako djelo odnesemo negdje izvan muzeja, njegovo ga mjesto čeka kad ga vratimo.

Površina muzeja je 8 000 m², od čega polovicu zauzima izložbeni prostor. Zgrada je vrlo jednostavna i nema mnogo različitih elemenata, ali smatram da je fantastična, s tornjićima svjetiljkama kroz koje danje svjetlo dolazi do galerija.

Kad naši posjetitelji uđu u muzej, već na ulazu ih informiramo o različitim izložbama koje su postavljene na drugoj razini.

Muzej se sastoji od tri različita dijela koja su arhitektonski različito riješena. Druga arhitektonska konstrukcija – izložbena dvorana, zapravo je otvoreni prostor iz kojega se, iz različitih kutova, pruža pogled na manje galerije.

Treća je arhitektonska cjelina okrugla dvorana, koju zovemo velikom. Strop se spušta s visine od 9 metara do visine od 3 metra. S prozora se pruža pogled na zaštićenu prirodu, a na desnoj se strani može vidjeti Dunav.

Uz čuvaonicu je karantena (prostor za prihvata predmeta; op.ur). Tu kamioni mogu ući te spremiti ili rasporemiti umjetnine. U čuvaonici na pokretnim panoima dimenzija 5 – 6 m izlažemo djela razvrstana prema autorima. Djela svakog autora izložena su kronološki, ali i prema estetskim kriterijima. Kad posjetitelj dođe u Klosterneuburg i zaželi vidjeti naših 50 Baselitza, možemo mu osigurati dobar pregled sadržaja zbirke te razvoja umjetnikova stvaralaštva. Upravo smo tako željeli urediti našu zbirku: željeli smo ući u dubinu. Zbirka sadržava djela nekoliko stotina umjetnika, ali smo željeli

sl. 12. Prostor za prihvata predmeta

sl. 13. Čuvaonica

sl. 14. Restauratorska radionica

sl. 15. Studio, prostor za održavanje radionica

sl. 16. Timska oslikavanja, radionice koje se organiziraju za članove Uprave.

sl. 17. Radionice za djecu

prikazati razvojni put pojedinog umjetnika i po tom smo kriteriju otkupljivali djela. Usto smo željeli imati više djela iz određenog razdoblja, tj. tri ili više radova, kako bismo bolje shvatili umjetnikov način razmišljanja. A načini razmišljanja su različiti...

Imamo i restauratorsku radionicu. Zapošljavamo dvije restauratorice jer se za svako umjetničko djelo koje iz muzeja izlazi ili u nj ulazi mora izraditi izvješće o stanju, a moramo se pobrinuti i da se svaki transport obavi kako treba.

Klosterneuburg je dvadesetak minuta udaljen od središta Beča, pa se ljudi u naš muzej dolaze opustiti, razgledati različite izložbe. Svaki put nudimo tri različite izložbe. To iziskuje vrijeme.

Posjetitelji imaju vremena sjesti na terasu, otići u kafić, malo se opustiti ili posjetiti knjižaru, razgledati kataloge i sl. Knjižnica je vrlo bitna za našu djelatnost. Nalazi se odmah na galeriji pa posjetitelji mogu ući i razgledati sve kataloge i knjige.

Jedna od najskupljih i najsloženijih izložaba koje smo dosad postavljali zvala se *Krv i med – budućnost je na Balkanu*. Kustos izložbe bio je Harald Szeemann. Mislim da je to uistinu bila vrlo važna izložba.

Zatim smo postavili izložbu *Vizije Amerike*, u suradnji s Ileanom Sonnabend, poznatom galeristicom iz New Yorka, koja je svoje akvizicije priključila našoj zbirci američke umjetnosti, što je rezultiralo lijepim pregledom američke umjetnosti druge polovice 20. stoljeća, kao i izložbu *Tapias i Rainer*, na kojoj su sučeljena ta dva velika imena europske umjetnosti.

Prije dvije godine postavili smo retrospektivnu izložbu djela Hermanna Nitscha uz njegov 65. rođendan. Bila je to golema instalacija, a sva su djela bila iz naše zbirke.

Osim umjetničkih izložbi i s njima povezanih aktivnosti, u muzeju organiziramo i glazbena događanja, ponajprije ona vezana za suvremenu glazbu. Moj je najstariji sin skladatelj i zadužen je za glazbeni program. Naš je

Zbirka sadržava djela nekoliko stotina umjetnika, ali smo željeli prikazati razvojni put pojedinog umjetnika i po tom smo kriteriju otkupljivali djela. Usto smo željeli imati više djela iz određenog razdoblja, tj. tri ili više radova, kako bismo bolje shvatili umjetnikov način razmišljanja.

sl. 18.-19. Izložba: *Austria: 1900 – 2000*

sl. 20. Izložba: *Vizije Amerike / Visions of Amerika*

sl. 21. Izložba: *Krv i med / Blood and Honey*

sl. 22. Izložba: *Hermann Nitsch – retrospektiva*

sl. 23. Izložba: *Tápies – Rainer*

sl. 24. Izložbena dvorana: Franz Ringel

sl. 25. Izložbena dvorana: *Suvremena Aboridžinska umjetnost*

sl. 26. S otvorenja: *Made in Leipzig*

sl. 27. Prof. Agnes Essl i Prof. Karlheinz Essl
Snimio: Franz Hubmann, 2004.

muzej vrlo živahna kuća, otvorena za različite predstave, izložbe, glazbu i razna druga događanja.

Edukacija nam je također vrlo bitna. Održavamo i do pet edukacijskih programa na dan jer suvremena umjetnost zahtijeva detaljnija objašnjenja. U pedagoškom odjelu radi osam zaposlenika. Muzej zapošljava ukupno pedeset ljudi, deset povjesničara umjetnosti i četiri kustosa.

Godišnje postavimo osam do deset velikih izložbi, a svaka je od njih popraćena katalogom. Organiziramo radionice za djecu, ali i radionice za članove Uprave. Zovemo ih *timskim oslikavanjima*.

Moja supruga i ja, kao kolekcionari, zahvaljujemo vam na pozornosti.

MUSEUM ESSL, KLOSTERNEUBURG, AUSTRIA

When the Museum of the Essl Collection was opened in November 1999, for Karlheinz and Agnes Essl it was the main event in 35 years of collecting art. A few minutes away from Vienna, the museum in Klosterneuburg comprises a total of 7.600 square metres of exhibition and art storage space. The collection of contemporary art has meanwhile grown to more than 6.000 items and includes paintings, sculptures, photography, video, and new media and is one of the most significant collections of contemporary art.

The Essl Collection offers an excellent overview of Austrian painting since 1945 in international context.

The scope of Austrian exhibits in the Collection ranges from Abstract Expressionism of the 50s and 60s to Vienna Actionism and New Painting of the 80s and all the way to the reductionist art of the 90s. Today the Collection also includes high-quality sculptures by international artists. In 2006, the Essl Collection was awarded the annual International Collecting Award of the Spanish ARCO Association. The magazine ART REVIEW has ranked the Essl Collection among the hundred most important collections worldwide.

*** KARLHEINZ ESSL founded the bauMax group in 1976. The Baumax AG, with about 7.000 employees, operates 125 home centers in Austria, Central and South-eastern Europe.**

Since early 1970s Karlheinz Essl and his wife Agnes have been actively collecting contemporary art.

With its 6.000 works of art, the collection of Austrian and international art offers a unique insight into the art of the 20th and the early 21st century. It now belongs to the most important collections of contemporary art worldwide.

In 1999 the Museum of the Essl Collection was inaugurated in Klosterneuburg near Vienna.

A presentation at the international conference 'Destination. New Museum. Building' Museum of Contemporary Art, Zagreb, Croatia, 2006.

The text has been slightly modified in line with the editing and subediting conventions of the publication.

Prijepis tonskog zapisa /
Transcript of sound recording:
Ksenija Pavlinić - Tomašegović

Prijevod s engleskog jezika /
Translation from English:
Ana Babić

Images: © Museum Essl,
Klosterneuburg, Austria